

Llibre de memòries de Francesc Gelat

Llibre de memòries de Francesc Gelat

Data de creació: 2010-12-29 13:28:20 | Darrera modificació: 2014-01-27 13:33:40

Títol complet	Primer Volum: Memòria y recort de mi, Francisco Gelat, pagès de Santa Susana. Segon Volum: Llibre de comptas i notas de Francisco Gelat, pagès de Santa Susanna, parròquia de Santa maria de Pineda y terma de Palafolls, bisbat de gerona [...]
Escrit en	Finals s.XVII-primera meitat del s.XVIII
Llengua	Català
Orígen	Pagès
Tipus	Crònica, Memòries, Llibre de Comptes, Biogenealogia
Interès	Històric, Polític, Econòmic/comercial

Descripció	-El primer volum és un petit quadern (15x20.8 cm) de cinc folis, escrits per les dues cares, sense numerar. Comença l'any 1687 i acaba pel maig de 1698. -El segon volum és un llibre amida (20.5x29.5 cm), amb un total de 296 pàgines numerades, i es recobert de pergamí. Malgrat l'encapçalament (17 de setembre de 1698), inclou apuntacions anteriors a 1698.
-------------------	---

Temàtica	Guerres contra França a finals del segle XVII, vida quotidiana, economia pagesa.
-----------------	--

Ubicació	Arxiu Històric Fidel Fita d'Arenys de Mar, Secció d'arxius privats i dipòsits, ms. 1.097 i ms. 1131.
-----------------	--

Llibre de memòries de Francesc Gelat

Primeres línies

[Primer Volum]: “Memòria y recort de mi, Francisco Gelat, pagès de Santa Susana.

Primmo en aquest any 1687 an vingut en esta província de Catalunya gran multitud de llagostas, y en est pla de Pineda són entradas vull, als 26 de juliol de dit any, i éran ab tanta abundància, que causava espantament, de tal manera que quant érna posadas an terra cobrían la terra y quant volàvan apareixia que tapàvan al sol, y éran un poch rogas, i éran de tal calidat que a la nit estàvan posadas en terrai, en picant un poch lo sòl, se axecàvan volant y anàvan mol altas.”

[Segon Volum]: “Memòria de mi, Francisco Gelat, com en aquest any de 1709, allí als primers de janer camensà a fer un fret molt tremendo, que féu uns vuit dias que de dias i de nits, crec que sempra glasava. Lo fred que féu se pot considerar, que Tordera rieras tot era glasat, encara que i agués dos palms d’aigua en gruxa”.

Últimes línies

[Primer Volum]: “Amb què los treballs que passa aquesta terra y molta part de catalunia, ab aquestos quatra anys, no se pot explicar, fins que per causa dita guerra se avían fets mlts mivalets, unos perquè los o avían robat tot, altrás que no podían estar en las casa; que ells èran pitjor que los fransesos, que apareixia que era lo major càstich de tot, ab lo mal obrar que fèian. Però ab poch temps é vist que tots fèian mala fi y arribàvan a tota misèria.

Esta nota fas jo, Francisco Gelat, vuy, als 15 maig de 1698.”

[Segon Volum]: “Aquí se pot discórrer los treballs. Los pagaments y catastro y altres inposicions van continuant. I, no obstan esto, veitg que en temps de festa majors totem balla. Tototm s’alegra, com si res no fos. Ay ha salut, a Déu gràcias, ay ha justísia, los camins són segurs. No sé en què vindrà a parar tot asò. Nostre Señor nos vulla donar la sua gràcia. Amén”.

Context històric

[Primer Volum]: Comença amb el relat de la plaga de llagosta que assotà Catalunya al final de la dècada dels vuitanta, i acaba després d'haver detallat la Guerra dels Nou Anys. Particularment trobarem referències als tropells i a les violències dels exèrcits francesos (tropes del duc de Noailles).

[Segon Volum]: Continua la crònica de successos polítics i militars iniciada en el primer quadern. Concretament la proclamació de Felip V, la qual sembla que va ser ben rebuda per Francesc Gelat en tant que al narrar els esdeveniments de la Guerra de Successió l'autor mostra un escàs entusiasme per la causa del Arxiduc. Si bé participa en el sometent que va socórrer Barcelona en el setge de maig de 1706.

Context geogràfic

El principal escenari geogràfic és l'actual Alt Maresme: Santa Susanna, Sant Pol, Arenys, Canet, Sant Cebrià de Calvell, Pineda, Malgrat, Tordera. Ara bé, altres zones de Catalunya també són esmentades com Girona o Palamós.

Bibliografia temàtica

-AMELANG, James S.: The Flight of Icarus: artisan autobiography in the early modern Europa, Stanford University Press, Stanford (EUA), 1998.
-CORTADA I COLOMER, Lluís, Estructures territorials, urbanisme i arquitectura poliorcètics a la Catalunya preindustrial, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1998, vol. 2.
-ESPINO, Antonio, Cataluña durante el reinado de Carlos II: política y guerra en la frontera (1679-1697), Monografies Manuscrites, Bellaterra, 1999.
- JANÉ CHECA, Oscar, Catalunya i França al segle XVII. Identitats, contraidentitats i ideologies a l'època moderna (1640-1700), Ed. Afers, Catarroja-Barcelona, 2006.
-TORRES, Xavier, Els llibres de família de pagès. Memòries de pagès, memòries de mas (segles XVI-XVIII), Biblioteca d'Història Rural, col. Fonts, 1, Girona, 2000.

Altres observacions

El diari de Francesc Gelat ens parla de la varietat dels conreus (blat, vinya, olivera, productes d'horta i els fruiters). De la mateixa manera Gelat farà referència a l'explotació del bosc de la vessant de Montnegre (alzinars, pinedes i castanyers) amb motiu de la construcció de la fortalesa de la Ciutadella de Barcelona. També es farà esment als efectes negatius del fred i les pluges que van assolir a la Catalunya Litoral entre 1708 a 1711 i que va afectar a bona part dels conreus. Finalment, es farà referència a l'eclipsi de sol del dia de Nadal de 1704.